

Korotus-eteen-algoritmi (relabel-to-front)

Tarkennamme geneeristä painamiskorotusalgoritmia kiinnittämällä tarkasti, missä järjestyksessä Push- ja Raise-operaatioita suoritetaan.

Algoritmin peruskomponentiksi tulee proseduur **Discharge**(u), joka suorittaa operaatioita Push(u, v) ja Raise(u), kunnes u on tasapainossa.

Tietysti on mahdollista, että Discharge(u) joudutaan myöhemmin uusimaan, jos jokin Push(v, u) saa sen taas epätasapainoon.

Oleelliset kysymykset ovat

- missä järjestyksessä Discharge-operaation pitää suorittaa ja
- miten yksittäisessä Discharge-operaatiossa valitaan suoritettavat Push- ja Raise-operaatiot.

Kumpaakin kysymystä varten tarvitaan hieman aputietorakenteita.

Oletetaan annetuksi esivuo f ja laillinen korkeusfunktio h .

Kaari (u, v) on **sallittu**, jos operaation $\text{Push}(u, v)$ esiehdot ovat voimassa, ts. $r(u, v) > 0$ ja $h(v) = h(u) - 1$.

Korkeusehdon takia on ilmeistä, että sallituista kaarista ei muodostu syklejä. Algoritmin perusidea onkin pitää solmut $u \in V$ järjestetyssä listassa L siten, että jos (v, w) on sallittu niin v on listassa ennen solmua w (siis topologinen järjestys).

Algoritmin perusrunkona on iteroida seuraavaa:

1. Valitse listasta L ensimmäinen solmu u , joka vuotaa yli.
2. Tasapainota u suorittamalla Discharge.
3. Jos listan L järjestysehto meni rikki, korjaa.

Viimeisen askelen tehokasta toteuttamista varten tarkastellaan, miten Push- ja Raise-operaatiot voivat vaikuttaa sallittuihin kaariin.

Propositio A Oletetaan, että u vuotaa ylitse ja kaari (u, v) on sallittu. Nyt $\text{Push}(u, v)$ ei luo uusia sallittuja kaaria, mutta saattaa tehdä kaaresta (u, v) ei-sallitun.

Todistus Jos painaminen on tukkiva, (u, v) muuttuu ei-sallituksi.

Koska Push ei muuta korkeusfunktioita, kaari voi operaatiossa muuttua sallituksi vain, jos vuo sitä pitkin vähenee.

Ainoa kaari, jota pitkin vuo vähenee, on (v, u) . Tämä ei kuitenkaan tule sallituksi, koska oletuksen mukaan $h(u) = h(v) + 1 \neq h(v) - 1$. $\square$

Propositio B Oletetaan, että u vuotaa ylitse ja mikään kaari (u, v) ei ole sallittu. Nyt operaation $\text{Raise}(u)$ esiehdot ovat voimassa. Operaation $\text{Raise}(u)$ jälkeen ainakin jokin kaari (u, v) on sallittu, mutta mikään kaari (v, u) ei ole.

Todistus Algoritmin GeneerinenPainamisKorotus analyysin yhteydessä (sivu 303) todettiin, että jos u vuotaa ylitse ja operaation $\text{Push}(u, v)$ esiehdot eivät ole voimassa millään v , niin operaation $\text{Raise}(u)$ esiehdot ovat voimassa.

Operaatio $\text{Raise}(u)$ asettaa $h(u) := h(v) + 1$ missä v on eräs solmu, jolla $r(u, v) > 0$. Raise ei muuta vuota, joten $r(u, v) > 0$ pysyy voimassa. Siis kaari (u, v) tulee sallituksi.

Jos toisaalta jollain v pätee $r(v, u) > 0$, on korkeusfunktion määritelmän mukaan $h(u) \geq h(v) - 1$. Koska $\text{Raise}(u)$ kasvattaa arvoa $h(u)$, sen jälkeen ei voi päteä $h(u) = h(v) - 1$, joten kaari (v, u) ei voi olla sallittu. $\square$

Proseduurilla $\text{Discharge}(u)$ on seuraavat perusominaisuudet:

- vuo f ja korkeusfunktio h muuttuvat vain kutsuilla $\text{Raise}(u)$ ja $\text{Push}(u, v)$, $v \in V$,
- kutsuja $\text{Raise}(u)$ ja $\text{Push}(u, v)$ tehdään vain, kun niiden esiehdot ovat voimassa ja
- proseduurin lopuksi u on tasapainossa.

Palataan hetken kuluttua siihen, miten tällainen Discharge toteutetaan.

Tarkastellaan ensin, miten pääalgoritmi toimii kun Discharge on annettu.

Algoritmi on seuraava:

RelabelToFront:

AlustaEsivuo *% kuten sivulla 302*

$L := V - \{s, t\}$ (mielivaltaisessa järjestyksessä)

$u := head[L]$

while $u \neq Nil$ **do**

$prev-h := h[u]$

    Discharge(u)

if $h[u] \neq prev-h$ **then**

% Discharge suoritti korotuksen

        siirrä u listan L alkuun

$u := next[u]$

Tässä oletetaan, että $head[L]$ osoittaa listan L alkuun ja $next[u]$ alkiota u seuraavaan alkioon. Listan loppumerkkinä on Nil.

Seuraavaksi osoitetaan, että kun $u = Nil$ niin kaikki solmut ovat tasapainossa.

Proseduuria Discharge koskevien oletusten nojalla tästä seuraa, että RelabelToFront on eräs totetus algoritmille GeneerinenPainamisKorotus ja siis erityisesti tuottaa maksimivuon.

Todistus perustuu siihen, että **while**-silmukalla on seuraava **invariantti**:

1. kaikki listan L solmut ennen solmua u ovat tasapainossa ja
2. jos kaari (v, w) on sallittu niin v on listassa L ennen solmua w .

Aluksi u osoittaa listan alkuun. Korkeusfunktio on vakio 0, joten sallittuja kaaria ei ole. Siis invariantti pätee triviaalisti.

Oletetaan että invariantti pätee ennen kutsua $\text{Discharge}(u)$.

Jos $\text{Discharge}(u)$ ei suorita yhtään $\text{Raise}(u)$ -operaatiota, uusia kaaria ei tule sallituksi (propositio A). Koska listan järjestyskään ei muutu, invariantin kohta 2 pysyy voimassa.

Koska vuota kasvatetaan vain sallittuja kaaria (u, v) pitkin ja oletuksen mukaan näillä v on listassa solmun u jälkeen, mikään ennen solmua u oleva solmu ei voi vuotaa yli. Siis invariantin kohta 1 pysyy voimassa.

Jos $\text{Discharge}(u)$ suorittaa ainakin yhden korotuksen, u siirtyy listan alkuun, joten invariantin kohta 1 pysyy voimassa. Kohta 2 pysyy voimassa, koska mahdolliset uudet sallitut kaaret alkavat solmusta u (vrt. propositio B).

Siis invariantti pätee koko suorituksen ajan.

Siis proseduuri RelabelToFront löytää maksimivuon. Jäljellä on proseduurin Discharge toteutus ja aikavaativuusanalyysi.

Proseduuria Discharge varten muodostetaan kullekin solmulle u naapuruslista $N[u]$, jossa on kaikki ne solmut v joilla $(u, v) \in E$ tai $(v, u) \in E$. Listan $N[u]$ järjestys on mielivaltainen, mutta kiinteä koko proseduurin RelabelToFront suorituksen ajan.

Lista $N[u]$ esitetään normaalina linkitettyinä rakenteena. Kun p on osoitin listan soluun, $p.vertex$ on listassa sillä kohdassa oleva solmu ja $p.next$ osoitin listan seuraavaan soluun. Listan lopussa $p.next = \text{Nil}$.

Jokaiselle u pidetään yllä osoitinta $current[u]$ listaan $N[u]$. Aluksi $current[u] := head[u]$, missä $head[u]$ on osoitin listan $N[u]$ alkuun. Osoittimen $current(u)$ arvo säilyy proseduurin Discharge(u) eri kutsukertojen välillä.

Proseduuri on nyt seuraava:

Discharge(u) :

```
    while  $e[u] > 0$  do % vuotaa yli
        if  $current[u] = Nil$  then
(1)       $Raise(u)$ 
           $current[u] := head[u]$ 
        else
           $v := current[u].vertex$ 
          if  $r[u, v] > 0$  and  $h[u] = h[v] + 1$ 
(2)      then  $Push(u, v)$ 
(3)      else  $current[u] := current[u].next$ 
```

Selvästi Push-kutsu tehdään vain, jos sen esiehto on voimassa. Analyysin ei-triviaali osa on osoittaa, että sama pätee Raise-kutsuille; palataan tähän kohta.

Aiemmin todetun mukaan jos u vuotaa yli, niin joko $Raise(u)$ tai $Push(u, v)$ jollekin v on sallittu. Siis $Discharge(u)$ johtaa lopulta solmun u tasapainottamiseen.

Lemma Proseduurin $\text{Discharge}(u)$ aikana kutsu $\text{Raise}(u)$ tehdään vain, jos sen esiehdot ovat voimassa.

Todistus Aiemmin todetun perusteella esiehto on voimassa ainakin, jos mikään kaari (u, v) ei ole sallittu.

Kun $\text{current}[u]$ siirtyy solmun v ohi listassa $N[u]$, niin kaari (u, v) ei ole sallittu. Propositioiden A ja B nojalla (u, v) voi muuttua sallituksi vain kutsulla $\text{Raise}(u)$, joka samalla siirtää osoittimen $\text{current}[u]$ listan alkuun.

Siis kun $\text{current}[u]$ saavuttaa listan lopun, kaikki kaaret (u, v) on kertaalleen todettu ei-sallituiksi, eikä mikään niistä ole sen jälkeen muuttunut sallituksi. $\square$

Siis proseduurilla Discharge on aiemmin oletetut ominaisuudet.

Jäljellä on kokonaisaikavaativuuden analyysi.

Lause Algoritmin RelabelToFront kokonaisaikavaativuus on $O(|V|^3)$.

Todistus Sanotaan kutakin suorituksessa kahden Raise-operaation väliin jäävää osuutta *vaiheeksi*. Aiemmin todetun mukaan Raise-operaatioita on $O(|V|^2)$, joka on siis myös yläraja vaiheiden lukumäärälle.

Kunkin vaiheen sisässä osoitin u liikkuu listaa L eteenpäin, joten vaiheen aikana voidaan suorittaa vain listan pituuden verran eli $O(|V|)$ Discharge-operaatiota.

Siis aikavaativuus lukuunotta proseduurin Discharge sisällä kulutettua aikaa on $O(|V|^3)$.

Proseduurin Discharge kuluttama aika selvästi määräytyy riveistä (1), (2) ja (3).

Operaation $\text{Raise}(u)$ aikavaativuus on $O(|N[u]|)$. Koska kutsu $\text{Raise}(u)$ voidaan tehdä kullakin u korkeintaan $|V|$ kertaa, ja $\sum_u |N[u]| = O(|E|)$, nähdään, että kaikkien Raise-operaatioiden aikavaativuus koko suorituksen ajalta yhteensä on $O(|V||E|)$.

Rivi (3) voidaan annetulla u suorittaa $|N[u]|$ kertaa suorittamatta kutsua $\text{Raise}(u)$. Koska taas kullakin u kutsu $\text{Raise}(u)$ voidaan suorittaa $O(|V|)$ kertaa, riviin (3) kuuluva kokonaisaika on sekin $O(|V||E|)$.

Kukin Push-operaatio vie vakioajan, ja ne jaetaan tukkiviin ja ei-tukkiviin. Ei-tukkivan operaation $\text{Push}(u, v)$ jälkeen solmu u on tasapainossa ja $\text{Discharge}(u)$ päättyy. Näitä operaatioita voi siis olla korkeintaan yhtä monta kuin Discharge -kutsuja, eli $O(|V|^3)$. Tukkivia Push-operaatioita puolestaan on aiemman analyysin mukaan $O(|V||E|)$.

Siis kaikkiaan aikavaativuus on $O(|V|^3 + |V||E|) = O(|V|^3)$. $\square$